

Soli Deo Gloria

Jedině Bohu buď sláva

Červen 2025

Ročník 6, číslo 56

Člověk, jehož dny jsou jako tráva, rozkvétá jak polní kvítí;
sotva ho ovane vítr, už tu není, už se neobjeví na svém místě.
(Žalm 103,15–16)

OBSAH

Církev potřebuje reformaci	4
Nalomená třtina	7
Co je probuzení?	11
Blahoslavený život	14
Kristus je hlavou církve	19
Myšlenky o myšlenkách	23
Devoluce nikoliv evoluce	25
Volit nebo nevolit?	28
Nikájský koncil – spor o iótu	32
Doporučujeme k přečtení	34

Vydává **Spolek Soli Deo Gloria**

Bellušova 1810/19, 155 00 Praha 5

Odp. redaktor Jaroslav Kernal

© Spolek Soli Deo Gloria

www.solideogloria.cz

kernalj@solideogloria.cz

Č. účtu 2602365989/2010 (Fio)

Vychází měsíčně.

Ev. č.: MK ČR E 24450

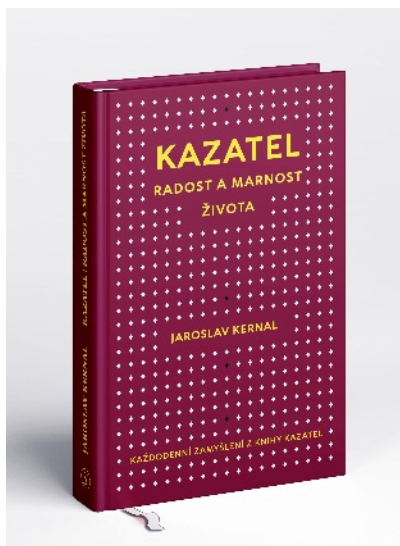
Tisk: Tisk Pětka s.r.o.

Horova 1631

252 63 Roztoky

QR Platba

Kazatel: Radost a marnost života

Jaroslav Kernal

K vydání připravujeme další knihu každodenních zamyšlení, tentokrát z knihy Kazatel.

Pro tuto chvíli to bude poslední kniha těchto zamyšlení, spolu s Žalmy a Příslovími.

Kniha vyjde na podzim.

Ohledně předprodeje knihy sledujte informace na našich stránkách.

Cena knihy v předprodeji bude 280,- Kč (plná cena bude 365,- Kč).

SOLI DEO GLORIA

Povstaň, Hospodine, ať si člověk nezakládá na své moci, ať už pronárody stanou před tvým soudem! (Ž 9,20)

Když se člověk rozhlédne kolem a není zaslepený sobectvím nebo hloupostí, nemůže nevolat: „Povstaň, Hospodine!“ Je zjevné, že Bůh na zemi sesílá své soudy, přesto si však lidé stále zakládají na své moci, přesto se stále chtějí vyvýšit a dosáhnout nebe vlastními silami. Stále víc se rozmáhá hřích, svévole a neurvalost. Zdá se, že celá společnost nějak hrubne. Velmi trefně to popisuje Alan Thomas, psychiatr a starší reformovního evangelikální sboru v Newcastle v článku *Devoluce, nikoliv evoluce*.

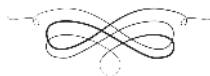
Něco podobného můžeme nalézt ve slovech Jana Ámose Komenského hned na následující straně, když popisuje důvody, proč církev potřebuje reformaci – potřebovala ji před čtyřmi stoletími a potřebuje ji stále. Potřebujeme probuzení, které bude od Boha. Skutečné probuzení, které bude dílem Ducha svatého a bude proměňovat hříšníky ve svaté. Znaky takového probuzení popisuje skotský kazatel 19. století Horatius Bonar v článku *Co je probuzení?*

Ani v tomto čísle nemůže chybět kázání Jana Karafiáta, jehož tématem je v tomto případě *Blahoslavený život*.

A protože se nám (opět) blíží volby, máme tady také článek Alexe Kocmana *Volit nebo nevolit?* Rád bych se tomuto tématu věnoval i v příštích číslech, protože také v této věci panuje mezi křesťany mnoho zmatků a nepochopení. Začínal jsem slovy o bezpráví – volby jsou jednou z možností, jak mohou křesťané přispět k právu a spravedlnosti, jak mohou prokázat svou lásku k bližním, pokud jim ovšem jde o pravdu a nikoliv o lacinou mainstreamovou propagandu.

Kéž se nad námi Pán smiluje a použije také toto číslo časopisu Soli Deo Gloria ke své slávě a k našemu růstu.

Jaroslav Kernal

CÍRKEV POTŘEBUJE REFORMACI

Jan Ámos Komenský

Izraelci, i s kněžími a levity, se radují, když se mají vrátit každý do svého města a znovu se ujmout svého dědictví. Ale už se jim nelíbí, když jim Ezdráš říká o nápravě nepořádků. A tak je to s námi lidmi vždycky – jsme rádi, když Bůh odvrátí svůj hněv, ale sami se do změny svých zvyklostí nechceme pouštět. Rádi zůstáváme takoví, jací jsme.

Nebylo to jen s Lotovými zeti, kterým se zdálo, že si z nich dělá legraci, když jim říkal, ať odejdou ze Sodomy. Nebylo to jen s Izraelci, kteří si stěžovali na Mojžíše a Árona, když viděli nesnáze s odchodem z Egypta. Nebylo to jen s posly Chizkijáše, kteří volali izraelské kmeny k obnovení smlouvy s Bohem, ale všude se jim posmívali a uráželi je. Nebylo to jen s proroky Jeremiášem a Malachiášem, když Pán Bůh volal: „Navraťte se ke mně, a já se navrátím k vám,“ a oni odpovídali: „Jak se máme vrátit? Nehřešili jsme!“ Nebylo to jen s Kristem a apoštolý, kterým Židé odporovali při obnově církve, nechtěli se vzdát Mojžíše a otcovských ustanovení. Nebylo to jen se správcem laodijské církve, který říkal: „Jsem bohatý, mám dost, nic nepotřebuji.“

Ne, tenhle neduh je církvi vlastní dodnes. Ach, běda, když se jim mluví o pokání, o obnově v Boží milosti, o odvržení starých pověr a bludů. Mnohým se zdá, jako by si z nich někdo dělal legraci. Jiní reptají, že se začínají zbytečné věci. Jiní se tomu všemu lehkomyšlně vysmívají a Boží posly, posly pokoje, urážejí. Jiní si nechtějí přiznat žádné nepořádky, které by bylo třeba napravit k Boží slávě. Jiní, i kdyby něco viděli, váhají ustoupit od otcovských zvyklostí. A konečně, jiní těžce nesou, že někdo jiný chce vidět víc než oni, a proto se jim z trucu do ničeho nechce.

Ale co na to říká Pán Bůh? „Není v pořádku, co mluví, nikdo nelituje zla, jež spáchal, neřekne: ‚Čeho jsem se to dopustil!‘ Všichni se znovu dávají v běh jako kůň, který pádíl do bitvy. I čáp na nebi zná svůj čas, hrdlička, vlaštovka a jeřáb dodržují čas svého přiletu, ale můj lid nezná Hospodinovy řády. Jak můžete říkat: ‚Jsme moudří, my máme

Hospodinův zákon? Ano, jenže jej falšuje falešné rydlo písařů. Stud polil moudré, zachvátil je děs, jsou polapeni. Hle, odvrhli Hospodinovo slovo [nechtějí se jím řídit], k čemu jim bude moudrost?“

I kdyby ses umyla sanytrem a spotřebovala na sebe hodně mýdla, i kdyby ses ozdobila zlatem, tvá poskvrna je přede mnou zřejmá. Jak tedy můžeš říkat: „Neposkvrnila jsem se?“ „Proto ti radím [praví Kristus tomu pyšnému laodicejskému správci], abys u mne nakoupil zlata ohněm přechištěného, a tak zbohatl; a bílý šat, aby ses oblékl a nebylo vidět tvou nahotu; a mast k potření očí, abys prohlédl. Já kárám a trestám ty, které miluji; vzpamatuj se tedy a číň pokání.“

Viděli jsme to i za našich časů v církvi, že téměř nikdo nechtěl uvažovat o žádné nápravě a mnozí dodnes nechtěli věřit, že by jí bylo zapotřebí. Rady, prosby a slzy mnoha zbožných lidí, kteří usilovali o pokoj, lásku a společnou zbožnost, byly odbývány jen jako žert, smích, urážky, ba dokonce se kvůli nim sáhlo po meči. Až teď podle své hrozby Pán Bůh s námi naložil tak, že z naší věci učinil „sutiny, sutiny, sutiny“ a v hněvu svém rozprášil pastýře i ovce. Chápeme tedy alespoň teď, že je potřeba znovu zorat úhor a osít ho novým semenem spravedlnosti a milosrdenství?

Ach, je to opravdu nutné, určitě! Zprv, dovolil by Bůh takové věci, kdyby k tomu nebyl donucen našimi prohřešky? „Hýká snad divoký osel, když má mladou travu, bučí snad býk nad svou pící?“ ptá se Job. Hospodin by tedy tak nevolal ze Sionu, až by se zbořily pastýřské salaše a vyschla nejúrodnější pole, kdyby v nás viděl to, co se líbí jeho duši. Ale obrátil proti nám svou ruku, aby přepálil naše strusky a odstranil náš cín, a potom aby obnovil naše soudce, jak bývali na počátku, a naše rádce, jak bývali za starodávna, a tak abychom se zase nazývali městem svatým a věrným.

Podobně mluví skrze Zachariáše: „Bij pastýře a ovce se rozprchnou! K maličkým však obrátím svou ruku. Z celé země, je výrok Hospodinův, budou dvě třetiny vyhlazeny, zajdou, jen třetina v ní zbude. Tu třetinu však provedu ohněm. Přetavím je, jako se taví stříbro, přezkouším je, jako se zkouší zlato.“

Kdybychom přesto chtěli říkat: „Jak se máme vrátit?“, patřila by nám Boží slova: „Avšak lid se neobrátil k tomu, který ho bil, Hospodina

zástupů se nedotazovali. Proto Hospodin odsekl od Izraele hlavu i ocas, palmovou ratolest i sítinu v jediný den.“ Tedy ho zničí do základů.

Pokud mi nevěříte, ó vrchnosti a zvláště kněží, že potřebujete změnu a obnovu, podívejte se, co Bůh mluví skrze Ezechiela: „Běda pastýřům, kteří pasou sami sebe! Hle, chystám se na ty pastýře, budu je volat k odpovědnosti za své ovce. Nedovolím jim už pást ovce.“ Hle, už vám to zastavil! Proč? Jedině kvůli nehodnému pasení. Nebudete-li tedy usilovat o lepší pasení, vzbudíte znovu proti sobě jeho hněv.

Vy kněží, podívejte se do zákona! Proč Bůh pohne svícny církve (tedy jejími služebníky) z jejich místa? Uvidíte, že proto: když sice pracují pro Boží jméno, opouštějí však první lásku (totiž nedbale konají Boží dílo); též když stále v pokušení setrvávají a z nich vyjdou, trpí však zbytky učení Balámova modlářství a poskvrn. Neboť hle, i vaše svícny Pán rozmetal, proto je třeba myslet na to, abyste se navrátili k první lásce, z níž jste vypadli, a abyste vyčistili všechny zbytky Balámových a antikristovských kvasů, které má Pán v ohavnosti. Pokud nebudete chtít, přijde na vás znovu a bude s vámi bojovat mečem svých úst.

Vás pak všechny obecně Bůh takto přesvědčuje: „Sejete mnoho, a sklízí se málo. Jen jezte, nenasytíte se; jen pijte, žízeň neuhasíte; jen se oblékejte, nezahřejete se. Kdo se dává najmout za mzdu, ukládá ji do dřavého váčku“, totiž nemáte zisk z ničeho. A dodává, proč to tak je: „Protože já vám to rozvěji.“ Proč to rozvěje? „Protože mlj dům,“ praví Hospodin, „je v troskách.“ A hned nato radí: „Vezměte si to k srdci.“ A skrze Malachiáše: „Zkuste to se mnou. Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnání? A bude po nedostatku.“

A tak nás tedy tato hrozná a zuřivá Boží kázeň, do níž jsme všichni zahrnuti, přesvědčuje, že jsme se vzdálili z Božích cest a musíme k nim zase přiložit srdce.

Z knihy Haggeus Redivivus (tj. Ageus znovuoživlý).

NALOMENÁ TŘTINA

Richard Sibbes (1577–1635)

Prorok Izajáš, vyzdvižený a nesený křídly prorockého ducha, překonal celé období mezi ním a zjevením Ježíše Krista v těle. Prorockým okem a pohledem víry zahlédl Krista jako přítomného a ve jménu Božím ho představuje duchovnímu zraku druhých těmito slovy: „Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem na něho svého ducha, aby vyhlásil soud pronárodům. Nekřičí a hlas nepozvedá, nedává se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle pravdy“ (Iz 42,1–3). Matouš tvrdí, že tato slova se naplnila v Kristu (Mt 12,18–20). Je v nich obsaženo jednak Kristovo povolání k jeho úřadu, jednak způsob, jakým jej vykonává.

Kristovo povolání

Bůh ho zde nazývá svým služebníkem. Kristus byl Božím služebníkem v největší službě, jaká kdy byla, vybraným a vyvoleným služebníkem, který vše vykonal a vytrpěl z pověření Otce. V tom můžeme spatřovat líbeznou Boží lásku k nám, neboť dílo našeho spasení skrze Krista považoval za svou největší službu, a to, že do této služby postavil svého jediného milovaného Syna. Mohl by to dobře uvést slůvkem ‚hle‘, aby vyburcoval naše myšlenky k nejvyššímu stupni pozornosti a obdivu. V době pokušení se ustrašené svědomí natolik upíná k současným potížím, v nichž se nachází, že potřebuje být vyburcováno, aby pohlédlo na toho, v němž může nalézt odpočinek pro svou ztrápenou duši. V pokušeních je nejbezpečnější nehledět na nic jiného než na Krista, pravého měděného hada, pravého „Beránka Božího, který snímá hříchy světa“ (J 1,29). Tento spásný předmět má na duši obzvláště utěšující vliv, zejména pokud se díváme nejen na Krista, ale i na Otcovu autoritu a lásku v něm. Ve všem, co Kristus jako Prostředník vykonal a vytrpěl, totiž musíme vidět Boha, který v něm usmíruje svět se sebou (2K 5,19).

Jaká je to podpora pro naši víru, že Bůh Otec, který je uražen našimi hříchy, má takovou radost z díla vykoupení! A jakou útěchou je, že když vidíme, že Boží láska spočívá v Kristu a že se mu v něm zalíbilo, z čehož můžeme usoudit, že se mu stejně zalíbilo i v nás, pokud jsme v Kristu! Jeho láska totiž spočívá v celém Kristu, v Kristu mystickém i v Kristu přirozeném, protože miluje jeho i nás jednou láskou. Přijměme tedy Krista a v něm Boží lásku a postavme svou víru bezpečně na takovém Spasiteli, který má tak výsostné pověření.

K naší útěše zde vidíme všechny tři osoby v dokonalé shodě: Otec dává Kristu pověření, Duch ho vybavuje a posvěcuje a Kristus sám vykonává úřad Prostředníka. Naše vykoupení je založeno na společné shodě všech tří osob Trojice.

Jak Kristus uskutečňuje své povolání

Zde se říká, že se to má dít skromně, bez hluku a bez zvedání prachu nějakým okázalým příchodem, jak to mají ve zvyku knížata. „Nekřičí a hlas nepozvedá.“ Jeho hlas byl sice slyšet, co však říkal? „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny“ (Mt 11,28). Volal, ale co? „Všichni, kdo žízníte, pojďte k vodám“ (Iz 55,1). A jak byl jeho příchod skromný, tak byl mírný, což je uvedeno v těchto slovech: „Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající.“

Vidíme tedy, že stav těch, s nimiž měl jednat, byl takový, že to byly nalomené třtiny a doutnající knoty. Ne stromy, ale třtiny, a ne celé, ale nalomené. Církev je přirovnávána ke slabým věcem: k holubici mezi ptactvem, k vinné révě mezi rostlinami, k ovčím mezi zvířaty, k ženě, která je slabší nádobou.

Boží děti jsou před svým obrácením a často i po něm nalomenými třtinami. Před obrácením jsou všichni (kromě těch, kterým Bůh od dětství s potěšením prokazuje svou milost, protože jsou vychováni v církvi) nalomenými třtinami, avšak v různé míře, jak Bůh uzná za vhodné. A jako jsou rozdíly v temperamentu, nadání a způsobu života, tak jsou rozdíly i v Božím záměru použít lidi v budoucím čase; obvykle totiž takové lidi vyprázdni a učiní z nich nic, než je použije v nějaké velké službě.

Co znamená být nalomený

Nalomená třtina je člověk, který je většinou v nějakém neštěstí, jako byli ti, kteří přicházeli ke Kristu s prosbou o pomoc, a díky tomuto svému neštěstí vidí hřích jako jeho příčinu, protože ať už se hřích přetváří jakkoli, končí to tím, že jsme nalomeni a zničeni. Dotyčný si uvědomuje hřích a bídu, a to až do zlomenosti, a protože sám v sobě nevidí žádnou pomoc, je unášen neklidnou touhou po zaopatření od někoho jiného, s nějakou nadějí, která ho nějak vede od sebe ke Kristu, i když se neodvažuje nárokovat si nějaké okamžité dobrodiní. Tato jiskra naděje, proti níž stojí pochybnosti a obavy pramenící ze zkaženosti, je jako doutnající knot, takže obojí dohromady, nalomená třtina a doutnající knot, tvoří stav ubohého člověka, který se trápí. To je takový člověk, kterého náš Spasitel Kristus označuje jako „chudého duchem“ (Mt 5,3), protože vidí své nedostatky a také vidí, že je dlužníkem Boží spravedlnosti. Nemá žádné prostředky k zaopatření, které by čerpal sám ze sebe nebo od stvoření, a proto se trápí a po určité naději na milost z příslibu a příkladů těch, kteří milost získali, se vyburcuje k hladu a žízni po ní.

Dobré důsledky nalomenosti

Toto zlomení je nutné před obrácením, aby si Duch mohl udělat cestu do srdce tím, že srovná se zemí všechny pyšné a vznešené myšlenky, a abychom pochopili, že jsme tím, čím jsme, jsme ze své přirozenosti. Rádi se touláme sami od sebe a jsme doma cizinci, dokud nás Bůh tím či oním křížem nezlomí, a pak jdeme do sebe a vracíme se spolu s marnotratným synem domů (Lk 15,17). Je velmi těžké přimět otupělé a vyhyčované srdce, aby procítěně prosilo o milosrdenství. Naše srdce, podobně jako srdce zločinců, dokud nejsou vymrskána ze všech úskoků, nikdy nevolají k soudci o milost.

Toto zlomení nás opět přiměje k tomu, abychom si Krista vysoce cenili. Pak se evangelium stane skutečným evangeliem; pak nám říkové listy morálky nebudou k ničemu. A činí nás to vděčnějšími a z vděčnosti plodnějšími v našem životě; vždyť co jiného činí mnohé tak chladnými a neplodnými, než to, že jim zlomenost kvůli hříchu nikdy nepřinesla Boží milost?

Stejně tak nás toto Boží jednání upevňuje na jeho cestách tím více, čím více jsme byli srazeni a zlomeni na svých vlastních cestách. To je často příčinou recidivy a odpadnutí, protože lidé se nikdy kvůli hříchu nestali chytřejšími; nebyli dostatečně dlouho pod metlou Zákona. Proto je před obrácením nutné toto snižující dílo Ducha, které uvádí do poddanství povýšené myšlenky (2K 10,5). A většinou Duch svatý, aby podpořil dílo usvědčení, připojuje k němu nějaké trápení, které, je-li posvěceno, má uzdravující a očišťující moc.

Po obrácení potřebujeme zlomit, aby třtina poznala, že je třtinou, a ne dubem. I třtina potřebuje nalomit kvůli zbytkům pýchy v naší přirozenosti, abychom viděli, že žijeme z milosrdenství. Takové nalomení může pomoci slabším křesťanům, aby se nenechali příliš odradit, když vidí, že silnější jsou otřeseni a zlomeni. Tak byl zlomený Petr, když hořce zaplakal (Mt 26,75). Dokud se tato třtina nesetkala s tímto nalomením, měla v sobě více větru než dřeň, neboť řekl: „Kdyby všichni od tebe odpadli, já nikdy ne!“ (Mt 26,33). Boží lid se bez těchto příkladů neobejde. Hrdinské činy těchto velkých mužů nepotěší církev tolik jako jejich pády a modřiny. Tak byl David zlomen, dokud nedospěl ke svobodnému vyznání, bez lsti ducha (Ž 32,3–5); ba jeho bolest se v jeho vlastním cítění zvedla až k vytrvalé bolesti lámání kostí (Ž 51,8). Tak si Chizkijáš stěžuje, že mu Bůh ‚rozdrtil jeho kosti‘ jako lev (Iz 38,13). Tak vyvolená nádoba Pavel potřeboval, aby ho satanův posel trápil, aby se snad příliš nepovyšoval (2K 12,7).

Proto se učíme, že nesmíme vynášet příliš přísné soudy nad sebou ani nad druhými, když nás Bůh vystavuje jednomu nalomení za druhým. Je třeba, abychom se přizpůsobili naší hlavě, Kristu, který ‚byl zmučen pro naši nepravost‘ (Iz 53,5), abychom poznali, jak moc jsme k němu připoutáni.

Bezbožní duchové, kteří neznají Boží způsoby, jak přivádět jeho děti do nebe, odsuzují křesťany se zlomeným srdcem jako nešťastné osoby, zatímco Bůh s nimi činí své milostivé, dobré dílo. Není snadné dovést člověka od přirozenosti k milosti a od milosti ke slávě, tak nepoddajná a neústupná jsou naše srdce.

CO JE PROBUZENÍ?

Horatius Bonar (1808–1889)

Co je probuzení? Přísně vzato je to obnovení života, který se vytratil, a v tomto smyslu se vztahuje pouze na Boží církev. Ale v běžnějším pojetí je to obrácení zástupů k Bohu. Jako je obrácení obrácením duše k Bohu, tak je probuzení opakováním téhož duchovního procesu v případě tisíců lidí. Je to obrácení ve velkém měřítku. Je to to, k čemu došlo za apoštolů o Letnicích, kdy se pod vlivem jednoho kázání obrátily tři tisíce lidí. To se dělo také v Korintě, Tesalonice a Efezu, kde na základě kázání apoštolů uvěřily zástupy lidí a obrátily se k Pánu. To je to, co máme na mysli pod pojmem probuzení! Pokud to odpovídá těmto biblickým scénám, pokud je to správné – hájíme to. Pokud se to odchyluje od biblického předobrazu nebo je to v rozporu s tím, co je v Písmu, neobhajujeme to. Ať se s námi odpůrci probuzení setkají zde. My jsme ochotni tento test použít. Jsou však ochotni ho použít i oni? Je to nestranná a dostatečná zkouška. Nemusí se toho tedy obávat, pokud jim jde o pravdu.

Můžeme předpokládat existenci opravdových námitek proti probuzení. Pokud probuzení vede k nemorálnosti, rozsévá rozbroje, podporuje prostopášnost nebo je semeništěm pokrytectví, pak je hodno odsouzení. Ale je to tak? Přináší probuzení takové ovoce zla? Učinilo nějaké probuzení z lidí špatné občany, špatné vládcy, špatné rodiče, špatné děti? Udělalo ze střízlivých lidí opilce, z cudných lidí chlípíky, z pokojných výtržníky, z lidí uctivých rouhače a z loajálních vzbouřence? Přepílňuje, nebo naopak vyprazdňuje naše věznice? Naplňuje, nebo naopak vyprazdňuje naše bary? Je vzrušující, nebo naopak kazí atmosféru hříšné zábavy? Zvyšuje nebo snižuje počet zločinů a zločinců?

Odpovězme si na tyto otázky několika postřehy. Všude, kam přišlo probuzení, přestalo bujet stranictví a nepřátelé se navzájem objímali, takže papežský soudce vydává svědectví o úžasném zlepšení v tomto ohledu ve svém okolí. Opilecká shromáždění na svatbách a pohřbech nejenže ustala, ale dokonce se změnila ve shromáždění chval a mod-

liteb. O brutálních scénách rvaček a krveprolití při takových příležitostech již není slyšet. Tisíce opilců vystřízlivěly, tisíce rouhačů se odvrátilo od rouhání, celá morálka rodin, vesnic a měst se změnila k lepšímu. Stovky římských katolíků se odvrátily od své pověřivosti, stovky unitářů přijaly Pána Ježíše za Boha, chudé, prostopášné ženy se odvrátily od svých špatných skutků, byly zavřeny bary a mezi ty, které jsme si zvykli nazývat „masami“, se podařilo proniknout tak, jak se to dosud nepodařilo žádnému člověku.

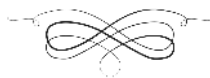
Zdá se tedy, že důsledky irského probuzení byly dobré, nikoli zlé – dobré z hlediska náboženského, morálního i sociálního. Ve všech ohledech se ubírají správným směrem. Takže i když připustíme vše, co bylo řečeno proti nim, a plně připustíme to, co se nazývá extravagancí, dokonce i za předpokladu, že v některých případech došlo ke směsici pokrytectví a podvodu, zůstává velice podstatný poměr v jejich prospěch. Snížila se zločinnost, opilství se změnilo ve střízlivost, nepoctivost v poctivost, rvačky v dobré sousedské vztahy, nenávisť v lásku. Ze špatných občanů se stali dobří, ze špatných manželů a manželek dobří, ze špatných pánů dobří, ze špatných rodičů dobří, ze špatných dětí dobré a z pouhých formalistů v náboženství se stali zbožní a horliví věřící.

Toto jsou výsledky toho, co se stalo. „Po jejich ovoci je poznáte“ (Mt 7,20). Jsou to skutky satanovy? Jsou to věci zdola, nebo shůry? Jsou pozemské, nebo nebeské? Jsou-li to satanovy skutky, pak je jeho království rozděleno a on bojuje sám proti sobě (Mt 12,25).

Je třeba si také všimnout, že všichni skutečně věřící lidé, kteří se zúčastnili těchto akcí, jsou přesvědčeni, že se jedná o Boží dílo. Jejich nepřátelé patří k lidem nenáboženským a světským. Staví se proti nim také papežští kněží. Jsou proti nim hospodští. Nenávidí je unitáři. Nechtějí je ani milovníci rozkoší. Přesto právě tyto věci hovoří velmi silně v jejich prospěch.

Je zřejmé, že toto dílo je Boží, nikoli lidské či satanovo. Bůh povstal, aby v naší době vykonal dílo hodné jeho samého – slavné dílo, v němž lidské nástroje zůstávají stranou a Duch svatý je velkým a nezpochybnitelným činitelem. Takové dílo se nedá snadno zničit. Nebude potlačeno výsměchem, nebude poškozeno zkreslováním,

nebude zastaveno nepřátelstvím ani formálních protestantů, ani rozhněvaných římských katolíků. Házejte hrsti písku do potoka, nepřátelé Krista – zastaví to snad jeho vítězný příval? Postavte na Nilu od Théb po Alexandrii hráze – zabrání to snad jeho rozvodnění? Zapojte své mocné hasicí přístroje proti tomuto božskému požáru, který nyní hoří v Ulsteru – copak uhasíte byť jen jedinou jiskru? Pošlete pro své Balámy, své lživé proroky tisku, vy Baláci moábští! Postavte je na každou zelenou horu od Donegalu po Downpatrick a řekněte jim: „Pojď mi proklít Jákoba, pojď zaklínat Izraele“ (Nu 23,7) – jaká by mohla být odpověď než: „Jak mám zatratit, když Bůh neztracuje? Jak mám zaklínat, když Hospodin nezaklíná?“ (Nu 23,8).

BLAHOSLAVENÝ ŽIVOT

Jan Karafiát

Věděl jsem sice, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal. (J 11,42)

Takže, moji milí přátelé v Kristu, Pán Ježíš, Boží Syn a Syn člověka, se obrací ke svému nebeskému Otcí. A při tom mi vytane na mysl, co je napsáno v listě Římanům 15,4: „Všechno, co bylo kdysi napsáno, bylo napsáno pro naše poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které dává Písmo, čerpali naději.“ To je napsáno pro nás, to se stalo pro nás a všechno, co se stalo, nám chce něco říct. Podívejte se, prosím, do Genesis 20,16, poslední věta: „Sára byla poučena.“ Ano, proto se to stalo, abychom se poučili. Není to napsáno jen proto, že se to událo, ale proto, že je v tom něco pro mě i pro tebe.

Rád bych vám předložil čtyři věci.

I. Blahoslavený život Ježíše Krista

Když Pán Ježíš říká: „Já vím, že mě vždycky slyšíš,“ vyvozují z toho, jaký nesmírně požehnaný život Pán Ježíš na světě vedl, takový, jaký nikdo jiný nikdy neměl. Ale vy namítáte: Ne, on měl na světě ten nejnešťastnější život! – No, záleží na tom, jak se na věci díváte. Každý Boží člověk je lilie mezi trnům. Když byl Pán Ježíš na světě, byl teprve lilí mezi trnům: On, neomezený v naší omezenosti, to je trápení! On, svatý mezi nesvatými! Což mohl mít radost z toho, co viděl kolem sebe? Proto čtete: „Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.“ Upadl do lidských rukou a vy víte, jak s ním naložili. To je fakt, co říkáte, ale je také fakt, co říká on: „Já vím, že mě vždycky slyšíš.“

Co to znamená? Ten všemohoucí Otec slyší nejen každé slovo, ale i každý vzdech, každou myšlenku; ale nejen slyší, on podle toho také jedná. A teď si představte tu jeho zkušenost: Vidí tam člověka

s uschlou rukou! Pánu Ježíši by udělalo velkou radost, kdyby byl tento člověk uzdraven. Stane se to? Stane! Uvidíte! – A představte si zástup hladových lidí. Pán Ježíš si přeje, aby byli nasyceni. Stane se to? Jak by ne?! Nebeský Otec ho slyší, ale nejen slyší: On jedná. Podívejte se, prosím, do Matouše 26,53: „Či myslíš, že bych nemohl poprosit svého Otce, a poslal by mi ihned víc než dvanáct legií andělů?“ Dvanáct legií andělů by měl k dispozici! A teď si představte, co zmůže jeden jediný anděl! To je síla!

Ó, to je požehnaný Pán, a když to někdy vidím jinak, je to proto, že dobře nevidím. On vede ten nejpožehnanější život. On je vždycky u něho, nejen když v noci šel k modlitbě, ale on tráví celý den v modlitbách. „Naše občanství je v nebesích!“ Nu, jeho občanství bylo stále v nebesích! Jaký to byl požehnaný život, život Pána Ježíše!

II. Důvod, proč ho Otec vždycky slyšel

Jak to přišlo, že ho vždycky slyšel? To je to druhé. To předpokládá všechno to, co je zapotřebí, aby ho mohl vždycky slyšet. Musí tu být naprosto ve všem vztah poslušného Syna k tomu milujícímu nebeskému Otci. Tady teprve žasnete! Nebeský Otec ho miluje! Jak by pak nebyl požehnaným člověkem? Člověk, který miluje, je vždycky šťastný člověk! Ale jak by mohl být Syn a Otec zároveň? Na to naše logika nestačí. I ten výraz „Otec a Syn“ je jen přibližný, protože lepší nemáme. Když začal tvořit, začal sám sebe zjevovat. A zjevoval to nižší i to vyšší. On zformoval vesmír, všechno to, o čem jedná přírodní věda. To je to naše. Ale že miluje, to je to vaše. On miluje! Pán Bůh je láska. To je to vyšší. Jeho podstata je milování. On se stará i o toho vola a zakazuje, aby se mu zavazovala ústa, když mlátí. Jak by neukazoval svou lásku k člověku?! On přišel na svět sám. Je to nad mé chápání, ale je to fakt. On miluje svého Otce a má jediné přání, aby za každou cenu vykonal jeho svatou vůli. „Koho pošlu? A kdo nám půjde?“ „Hle, zde jsem, pošli mě!“

Když milujete, vždycky máte radost, a ti, které milujete, musejí být svým způsobem takoví, abyste je mohli milovat. Pán Ježíš za každou cenu chce vykonal jeho svatou vůli. Láska nehledá svých věcí. On jde, aby prosadil to jeho.

Připomněl jsem už knihu Přísloví 30,15. Upír má dvě dcery. Jedna se jmenuje „Dej, dej“ a druhá se jmenuje „Dej, dej“. Mluví se o upírovi, ale myslí se na člověka: „Ty jsi takový upír“ a myslíš si: „Přišel jsem, abyste mi dali.“ Nu, tady nikdy nedojde na milování. Milování s sebou nese: nežádat, ale přizpůsobovat se a vyhovět!

Pán Ježíš má k tomu nebeskému Otci a k jeho svatě vůli neskonale důvěru. Nu, pak se snadno miluje! On do všeho jde jako ten, který ví, že to nejkrásněji dopadne. To, co si přeje, to je to nejlepší na světě. Ale vždyť to tak vždycky nebylo v jeho životě! Vždyť visí na kříži a nemá jistotu, že ho nebeský Otec slyší! „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ – To je omyl. Když visí na kříži a poslušně koná jeho vůli, aby nesl hřích, pak to zde není otázka, ale výkřik bolesti. Jako člověk cítí úzkost smrti. On křičí, jako člověk křičí. Ale poslušně koná vůli nebeského Otce a ten nebeský Otec má nekonečnou radost. Když to malé dítě, které nerozumí, má důvěru k otci, který rozumí, to je pěkné, ale když velké dítě, které rozumí, má důvěru a poslouchá, to je lepší.

III. Proč je mi to tedy vyprávěno?

Abych stejnou cestou dosáhl stejného požehnání. No, jaký život tedy na světě mám, když teprve toho požehnání mám dosáhnout? Takový, jaký ho mohu mít za daných okolností. A jaké jsou ty okolnosti? K příkazům nebeského Otce nemám žádnou důvěru. To mám v srdci. Proč? Protože nemám Pána Boha rád. Nu, jak si mohu slibovat, že mě vždycky slyší? Ale kdepak! Podívejte se do Janova evangelia 9,31: „Víme, že Bůh hříšníky neslyší; ale kdo je zbožný a činí jeho vůli, toho slyší.“ On hříšníky neslyší, protože ten vztah je takový, jaký je. Tu ovšem přirozený světský člověk řekne: „Já to nedělám tak, jak si to Pán Bůh přeje, ale já ho o nic nežádám.“ Tak to chodí s přirozeným člověkem. Vy musíte mít docela jiný vztah k nebeskému Otci. On usoudil, že takové lidi bude mít na světě a že dojdou na tu jeho cestu. „My milujeme jeho, protože on napřed miloval nás.“ On se do toho vloží, pošle svého svatého Ducha. Tu je skutečná neomylnost: každý se zkrotí a řekne: „Já bych si přece jen přál na světě mít nebeského Otce! Já mu to dělám všechno obráceně, ale vidím, že mi to škodí. Kde se toho zbavím?“ Kvůli tomu právě přišel, aby smazal hřích. On mi dá

sílu, abych se ho chopil. On vám dá víru, očistí svou krví, dá blahosla-
venou jistotu, že jste jeho, a vede vás svým Duchem a začnete to
dělat tak, jako Pán Ježíš: „Hle, přicházím, Bože, abych činil tvou vůli!“
„Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil
vůli toho, který mě poslal“ On chce zůstat v nás. Ale rozumějte:
Když je v nebi a také v nás, tak se všechno u nás děje tak jako v nebi!
„Zůstaňte ve mně a já ve vás. Budete-li mě o něco prosit v mém
jménu, já to učiním.“

Nu, teď jsem tam, kde jsem chtěl být. Pán Bůh člověka slyší. A vy
namítnete: „To by byl pořádek! To by každý žádal, co by chtěl!“ Nu,
můžete žádat, co byste chtěli?

IV. Dnešní kázání

To mě přivedlo k dnešnímu kázání. Představte si, že vás obrátil, smyl
vaši vinu svou krví. Nu, pak si nesmíte počínat, jako by vás neslyšel.
Musíte se na své věci dívat tak, že vás slyší. „Ale když to vypadá tak,
jako by nás neslyšel!“ Může to vypadat tak, jako by slyšel všechny, jen
tebe ne, ale tak to není! Je jisté, že tě slyší. Ale ovšem, že se musíš
vpravit do jeho myšlenek. On nevede všechny lidi stejně. Tebe třeba
vede jinak, než vedl ostatní lidi. Ve své věčné radě to tak usoudil, že
tě povede takhle, a ne jinak.

A teď vidím, že nikdy nebylo jeho vůlí, abych já svými modlitbami
dostal jeho na svou stranu, ale aby on těmi modlitbami dostal mě na
stranu svou. Když jsem v loďce a mám hák a chci se dostat ke břehu,
vypadá to tak, jako bych hákem chtěl přitáhnout břeh k sobě, ale
zatím sebe táhnu ke břehu.

A necháte se vést. Nikdy nic neznamena, že nás neslyší. To jen já se
chci ubírat jinou cestou, než to on zamýšlel. Ať jsou překážky jakékoli,
jemu tyto překážky v ničem nezabrání. Otevřete si Žalm 120, kde naši
zbožní otcové do shrnutí vložili velmi krásnou myšlenku: „Církev,
připomínajíc si, že je Bohem vyslyšena, aby Bůh s ní ráčil konat milost
tak, aby tomu nikdo nemohl zabránit, volá s nářkem, že dlouho zů-
stává v zajetí.“ Ano, může se stát, že by se našli lidé, kteří by chtěli
překážet, a je možné, pokud na vás záleží, že by to i překazili, ale
jemu nemohou překazit nic.

On ti připravuje milost, vzácnou milost, a nikdo mu v tom neza-
brání. Vždycky dojde na to, co on usoudil před věky.

Jsem hotov a končím tím: Pastýř se chlubil, že má počasí, jaké si
přeje. „Když chci, aby pršelo, tak prší, a když chci, aby bylo hezky, tak
je hezky.“ – Jak to? – „No, já si přeji to, co si přeje Pán Bůh. Když chci,
aby pršelo, tak si to on přeje. Když chci, aby bylo hezky, tak si to jistě
přeje i on.“ V tom je hluboká moudrost. Ty máš radost z Boží vůle.
Ó, šťastný ty člověče!

A tak se to má s každým Božím člověkem.

*Věděl jsem sice, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu,
který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal. Amen.*

Kázáno 12. června 1910.

KRISTUS JE HLAVOU CÍRKVE

Robb Brunansky

Tato hluboká pravda – že Kristus vládne jako hlava církve – má nesmírnou váhu. Nespočet mučedníků obětovalo své životy, aby ji bránilo. Ve Skotsku v 17. století se v mlhou zastřených roklicích choulili stoupenci smlouvy a v rukou svírali roztrhané Bible. Byli pronásledováni za to, že odmítali královské nároky na církev, a tak vzdorně zpívali žalmy a jejich hlasy se nesly ozvěnou přes vřesoviště. Matka chovající své dítě šeptala o Kristu jako jediné hlavě, i když jí hrozilo vyhnanství.

Charles Spurgeon napsal: „Znát tuto pravdu znamená být držitelem velmi vážné důvěry, se kterou nesmíme zahrávat. Pro tuto pravdu krváceli mučedníci. Skotský vřes byl na deseti tisících místech potřísněn krví a jeho vody byly karmínově zbarvené kvůli obhajobě tohoto závažného učení.“

Pro uspořádání a správu církve neexistuje větší a důležitější prohlášení než toto: Kristus je hlavou církve.

Autorita Krista jako hlavy

Jedním z důležitých aspektů Krista jako hlavy církve je jeho autorita.

Tento význam je nepřekvapivě okamžitě zpochybňován feministkami a liberálními teology, kteří tvrdí, že hlava v tomto kontextu neznamena autoritu, ale zdroj. Tvrdí, že podobně jako pramen řeky dodává vodu řece, tak je Kristus zdrojem církve. Nemůžeme samozřejmě popřít, že Kristus dodává to, co církev potřebuje ke svému růstu. V této pasáži však nejde o zdroj.

Thomas Schreiner výstižně píše: „Je těžké porozumět tomu, co by znamenalo, kdyby manželé byli zdrojem svých manželek, protože manželé nejsou ani zdrojem duchovního života svých manželek, ani zdrojem jejich fyzického života.“

V tomto kontextu nepřevažuje význam zdroj, ale autorita, což je mnohem častější použití slova hlava. Například v Efezským 1,22 čteme,

že Bůh Otec podřídil [Kristu] všechno pod nohy a dal ho jako hlavu nade vším církví. Kontext je tam zcela jasný, že Kristus jako hlava nade vším znamená, že jemu je všechno podřízeno. On má autoritu nad vším.

Nejde však jen o to, že má autoritu nad církví, ale že má autoritu nad vším, což Ježíš řekl ve Velkém poslání (Mt 28,18). Kristus má veškerou autoritu, což je jiný způsob, jak říci, že je hlavou všech věcí, protože jemu je všechno podřízeno. Pokud jde o církev, má veškerou autoritu a má veškerou autoritu tímto jedinečným způsobem, protože církev je také jeho tělem.

Když říkáme, že Kristus má moc nad církví, musíme si uvědomit, že jde o výlučný nárok. Toto tvrzení znamená, že nikdo jiný nemá nad církví autoritu. Autoritu nad svou církví má pouze Kristus.

Obhajoba Krista jako hlavy ze strany reformátorů

Tento výrok byl ústřední pasáží protestu reformátorů proti římsko-katolické církvi. Papež si nárokoval autoritu nad církví. Tvrdil, že je tím, kdo stojí na místě Krista na zemi a je hlavou církve. To v římském katolicismu přetrvává dodnes, neboť moderní Katechismus katolické církve označuje papeže za Petrova nástupce a „nejvyššího pastýře“ (neboli pastýře církve) – což je termín, který je v Písmu vyhrazen pouze Kristu (1 Pt 5,4).

Nejvyšší pastýř církve je jen jeden a není to nějaký člověk žijící ve Vatikánu. Je to Bohočlověk trůnící po pravici Boha Otce, který žije na věky věků, a přimlouvá se za nás!

Martin Luther napsal: „Tak i papež chce být velmi moudrým mužem, ba nejmoudřejším z moudrých, jen proto, že má vysoké postavení a tvrdí, že je hlavou církve; načež ho ďábel tak nadýmá, že si představuje, že cokoli řekne a udělá, je čistá Boží moudrost a všichni to musí přijmout a poslouchat, a nikdo se nemá ptát, zda je to Boží slovo, nebo ne.“

Reformátoři pochopili, že když římská církev prohlásila papeže za hlavu či nejvyššího pastýře církve, nahradila Krista papežem. Proto reformátoři papeže důsledně označovali jako antikrista, což znamená toho, kdo nahrazuje Krista nebo falešně stojí na jeho místě. Jaký lepší popis by mohl existovat i dnes pro papeže, který si pro sebe

nárokuje právě to postavení, které má pouze Kristus, jako hlava církve?

Toto tvrzení tedy vylučuje, aby byl hlavou církve jakýkoli pozemský vládce. Tato skutečnost byla v době reformace významným problémem i kvůli tomu, co se odehrávalo v Anglii za vlády krále Jindřicha VIII. Král se chtěl rozvést s Kateřinou Aragonskou, ale papež jeho rozvod neschválil. V roce 1534 se tedy král Jindřich VIII. prohlásil hlavou anglikánské církve. Martin Luther se k této události také vyjádřil a napsal: „Jsem rád, že jsme se toho rouhače zbavili. Chce být hlavou anglikánské církve přímo po Kristu, což je titul, který nepřísluší žádnému biskupovi ani prelátovi, o králi ani nemluvě. To by nešlo. Ženich a hlava církve je jen jeden, Kristus.“

A my na to říkáme: „Amen!“ Církev má jen jednu hlavu, Pána Ježíše Krista, a jen on má pravomoc nad církví!

Když tedy nějaká vláda nebo nějaký soudce, vládce nebo náboženský představitel chce přijít a vládnout církvi a říkat jí, co smí a nesmí kázat, co se smí a nesmí zpívat a zda se smí nebo nesmí uctívat a scházet se nebo zda lidé musí nosit při bohoslužbě tu či onu věc, stavíme se proti takovému rouhání a rozhodně prohlašujeme, že církev má jedinou hlavu, Pána Ježíše Krista, a my jsme podřízeni pouze jemu.

Kristus jako hlava a spása církve

Kristovo vedení církve je nakonec definováno spasením církve.

V této pasáži v listu Efezským Pavel neříká „pán těla“, což bychom si mohli myslet, že v této souvislosti napíše. Spíše říká „Spasitel těla“. Kristovo vedení církve je určeno a definováno tím, že nás spasil. On je náš Spasitel. Zachránil nás a vysvobodil z hříchu, což znamená, že jeho vedení církve a naše podřízení se mu jako jeho tělu je definováno vykupitelskou láskou.

To také znamená, že církev patří Kristu, protože za ni prolil svou krev.

Závěr: Podřízení se pouze Kristu

Víte, proč církev nepatří mně ani nikomu z nás? Protože jsme neprolili svou krev, abychom ji zachránili. Písmo nám říká, že Kristus vykoupil

církev svou krví (Sk 20,28). To je vážná věc, a než začneme s Kristovou církví manipulovat, než si začneme přisvojovat nějakou úroveň autority, o které si myslíme, že bychom ji mohli mít nad Kristovou církví, měli bychom si uvědomit, že on si církev koupil svou vlastní krví.

Žádný pastor není hlavou církve. Papež není hlavou církve. Hlavou církve je pouze Kristus. Církev vykoupil svou vlastní krví, takže církev je jeho církví. Církev se podřizuje výhradně Kristu a žije v poslušné úctě k této pravdě.

TheCrippleGate.com

MYŠLENKY O MYŠLENKÁCH

Charles Haddon Spurgeon

Velmi málo z tohoto článku je třeba přičíst na vrub Jana Oráče, protože náš služebník, jak mohu říci, obstaral koně a vedl pluh; oráč jen tu a tam práskl bičem, aby lidi neusnuli. „Dvě hlavy jsou lepší než jedna,“ řekla žena, když šla se svým psem na trh. S prominutím, náš služebník je ta žena a jediná rozumná hlava v celé této záležitosti. Je to člověk, který je zvyklý dávat svým lidem mnoho věcí zcela jiného druhu, než je to, co může oráč vytáhnout ze své kapsy. Ale na jeho žádost jsem do jeho myšlenek vložil také několik zdejších přísloví, která, jak říká, jsou „peprná“, což je jeho velmi laskavý způsob, jak to vyjádřit. Doufám jen, že jsem mu svými drsnými výrazy nepokazil psaní. Jestli to myslí dobře, rád bych viděl ještě pár jeho kousků, k nimž bych mohl připojit svá vyjádření; a veřejnost bude vždy poctivě informována o tom, zda mají být poznámky považovány výlučně za „Hovory Johna Oráče“, nebo za spisy dvou postav v jedné osobě.

V roce není tolik hodin, jako může být myšlenek v jediné hodině. Myšlenky létají v hejnech jako špačci a rojí se jako včely. Nedají se spočítat podobně jako uschlé podzimní listí a jako články řetězu na sebe navazují jedna na druhou. Jak neklidná bytost je člověk! Jeho myšlenky tančí sem a tam jako mušky za letního večera. Jako hodiny plné koleček s kyvadlem v plném chodu se jeho mysl pohybuje tak rychle, jako letí čas. Proto je myšlení tak důležitou záležitostí. Velké množství maličkostí způsobuje mnohé, stejně jako mnoho lehkých myšlenek působí velkou tíhu hříchu. Zrnko písku je dost lehké, ale Šalomoun nám říká, že hromada písku je těžká. Když je tu tedy tolik dětí, měla by se o ně matka dobře starat. Měli bychom si dávat pozor na své myšlenky, protože pokud se z nich stanou naši nepřátelé, bude jich na nás příliš mnoho a stáhnou nás do záhuby. Myšlenky z nebe jako ptáci na jaře naplní naši duši hudbou, ale myšlenky zlé nás uštknou jako zmije.

Obecně se má za to, že myšlenka je zadarmo, ale vzpomínám si, že jsem četl, že myšlenky jsou sice bez poplatků, ale nikoliv bez pekla,

a toto tvrzení se docela shoduje se starou dobrou knihou. Za myšlení nemůžeme být předvoláni před časný soud, ale spolehněte se, že za ně budeme souzeni u posledního soudu. Zlé myšlenky jsou jádrem hříchu, sladem, z něhož se hřích vaří, troudem, který chytá jiskry ďáblových pokušení, jezdílkem, v němž se mléko představivosti mění v záměr a plán, hnízdem, do něhož kladou vejce všichni zlí ptáci. Buďte si tedy jisti, že stejně jako oheň spolehlivě spálí roští i polena, Bůh potrestá myšlenky na hřích právě tak jako hříšné skutky.

Ať se nikdo nedomnívá, že Pán neví o našich myšlenkách, vždyť on má okno do nejtajnější komůrky duše, okno, u kterého nejsou žádné okenice. Jako pozorujeme včely ve skleněném úlu, tak nás vidí Pánovo oko. Bible říká: „I podsvětí, říše zkázy, je na očích Hospodinu, tím spíše srdce synů lidských.“ Bůh ví o člověku všechno. V nebi nejsou žádná tajemství. To, co se děje v soukromé komůrce srdce, je před vševídicím okem veřejné, jako kdyby to bylo na ulici.

Někteří však řeknou, že se nemohou ubránit špatným myšlenkám. To je možné, ale otázka zní: Mají je v nenávisti, nebo ne? Nemůžeme zabránit zlodějům, aby se nám dívali do oken, ale pokud jim otevřeme dveře a radostně je přijmeme, jsme stejně špatní jako oni. Nemůžeme zabránit ptákům, aby nám létali nad hlavou, ale můžeme jim zabránit, aby si stavěli hnízda v našich vlasech. Marné myšlenky budou klepat na dveře, ale my jim nesmíme otevřít. I když hříšné myšlenky povstávají, nesmí vládnout. Ten, kdo v ústech obrací sousto stále dokola, tak činí proto, že mu chutná, a ten, kdo rozjímá o zlu, ho miluje a je připravený se ho dopustit. Myslete na ďábla a on se objeví; obraťte své myšlenky k hříchům a vaše ruce je budou brzy následovat.

Hlemýždi za sebou zanechávají sliz, stejně jako marnivé myšlenky. Šíp může proletět vzduchem a nezanechá žádnou stopu, ale špatná myšlenka vždy zanechá stopu jako had. Kde je velký provoz špatného myšlení, tam bude i mnoho bahna a špíny; každá vlna špatných myšlenek přidává něco ke zkaženosti, která hnije na břehu života. Je strašné pomyslet na to, že zlá představa, které se jednou oddáme, dostane klíč od naší mysli a může se do ní velmi snadno dostat znovu, ať chceme, nebo nechceme, a může se vrátit tak, že s sebou přivede sedm dalších duchů, ještě zkaženějších, než je ona sama. Co bude

následovat, nikdo neví. Chovejte hřích v klíně myšlenek, a vyrostе z něho obr. Namočte provaz do nafty, a jak bude hořet, až se k němu dostane oheň. Přiložte člověka nasáklého zvrácenými myšlenkami k vhodné příležitosti a okamžitě se rozhoří jasným plamenem hříchu. To nám ukazuje, jak moudré je každý den sledovat myšlenky a představy svého srdce. Dobré myšlenky jsou požehnanými hosty a měly by být srdečně vítány, dobře živeny a velmi vyhledávány.

Hovory Jana Oráče

DEVOLUCE NIKOLIV EVOLUCE

Alan Thomas

Evoluční dogma je v naší společnosti považováno za samozřejmost. Říká se nám, že člověk je vrcholem odvěkého vzestupu. Člověk je (v současnosti) tou nejvyspělejší bytostí na planetě, je završením nevyhnutelného neustálého zdokonalování, které začíná u nejjednodušších buněk (či spíše chemikálií) a pokračuje přes mnohobuněčné organismy k savcům a nakonec k primátům, z nichž právě homo sapiens, ten moudrý, je vrcholem.

Co o tom všem říká Bible? Učí pravý opak. Genesis nám říká, že člověk byl stvořen přímo Bohem, k jeho obrazu, byl stvořen s jedinečnými vlastnostmi, které ho činily podobným Bohu a zcela odlišným od nemyslicích, nerozumných zvířat – ale poté, co člověk začal v tomto výsadním postavení, padl. Adamovým hříchem člověk upadl zpět

a od té doby se hříchem stále více podobáme zvířatům a stále méně Bohu. To je degradující, odlidšťující účinek hříchu.

Vezměme si Žalm 22. Žalmista vypráví, že je napadán býky, silnými býky, kteří ho obkličují a útočí na něj (v. 12). Otevírají tlamy, aby ho pokousali, aby mu roztrhali tělo. Ve své krutosti vůči němu se tak podobají lvům (v. 13). Opět se cítí jako člověk napadený divokými psy, jejichž síla ho trhá na kusy (v. 16, 20). Co přesně jsou tito psi, lvi a býci zač?

Žalm 22 je vysloveně mesiášský žalm. Psi jsou vojáci, kteří krutě zesměšňovali a mučili našeho Pána. Býci jsou Židé, kteří se mu podobně vysmívali. Lvi jsou kolemjdoucí, kteří se k tomuto krutému zacházení s Ježíšem na kříži připojili. A smysl metaforického použití divokých zvířat pro tyto lidské bytosti bychom neměli rychle přejít jako pouhou metaforu. Spíše nás učí něco hlubokého o postavení těchto hříšných lidí. Jsou to divoká zvířata.

To je to, co hřích dělá s poctivými lidmi. Mění lidi k horšímu. Hřích nenechává lidi tam, kde byli. Změní je. Devolvují, to znamená, že svým hříchem ničí některé prvky svého lidství, stvořeného k Božímu obrazu, a stávají se tak více podobnými nerozumným zvířatům a jsou méně lidmi. Všichni lidé buď postupují směrem ke Kristu, k dokonalému obrazu Božímu, nebo klesají směrem ke zvířatům. Na jiném místě Písma jsou hřešící lidé přirovnáváni k prasatům, která se válejí v hnoji, a ke psům, kteří se vracejí ke svým zvratkům. Takové obrazy mají šokovat, zdůraznit degradaci hříchu.

Jak to funguje? Jako nositelé obrazu máme být jako Bůh, máme se řídit rozumem založeným na poznání. Písmo po celou dobu silně zdůrazňuje důležitost učení se o Bohu, poznávání jeho a jeho cest, získávání moudrosti atd. Ježíš věnoval obrovské množství času vyučování a výcviku svých učedníků, aby se jejich poznání Boha zvětšilo a oni tak byli vybaveni k životu podle jeho vůle, jak to dělal sám Ježíš. Pavel se znovu a znovu modlil za osvětlení očí našeho rozumu, abychom mohli správně rozlišovat, jak máme žít.

Naproti tomu zvířata jednají instinktivně. Nemají schopnost učit se nebo si zdůvodňovat, jak se správně chovat. A také hříšníci jednají instinktivně jako zvířata (2Pt 2,12; Ju 10). Hlupáci se vrhají do hříchu

impulzivně, nerozumně a sami přitom ztroskotávají. To je časté téma knihy Přísloví. Opět platí, že naše svědomí má být trénováno učením, abychom se lépe orientovali ve správném jednání. Hřích však svědomí zjitřuje. Vyhlazuje ho a ničí mechanismus, který nám Bůh dal, aby nás vedl (1Tm 4,2). Vypálené svědomí podporuje lidi, kteří páchají obludné hříchy a projevují nesmírnou krutost.

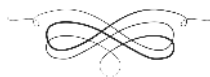
Zvířata jsou krutá, že? Vzpomeňte si na kočku, která si hraje se svou kořistí, myši nebo ptákem. Zrůdné. Nebo si představte lva, jak trhá antilopu, pojídá její syrové maso a zvíře přitom kvílí bolestí. Devolvovaní lidé se podobají takovým krutým šelmám, že?

Již dlouho je známo, že válka má na bojující škodlivý, degradující účinek. Dříve slušní lidé se dopouštějí mučení, znásilňování a podobného chování nejtvrďšího a nejodpornějšího druhu. Změnili se v krutá zvířata.

Bible nám opět říká, jak hřích zatvrzuje srdce člověka, takže se otevřeně vzpírá Bohu a jeho cestám jako faraon (Ex 7), což je důvod, proč dnes, stejně jako po celé věky, lidé mohou vidět jasné důkazy o Bohu ve stvoření, a přesto ho nejen odmítají uctívat, ale místo toho uctívají cokoli jiného a vysmívají se těm z nás, kteří mu slouží. A jaký je výsledek? „Jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě“ (Ř 1,21). Takoví hříšníci se pak dopouštějí stále větší špatnosti a rozvíjejí „zvrácenou mysl“, což jim usnadňuje chovat se stále hůře a hůře. To je devoluce člověka, regrese k rostoucí špatnosti, k bezmyšlenkovitému chování zvířat.

Čtenáři, pamatuj si, že hřích tě nenechává beze změny. Každý hřích není jen proviněním proti našemu svatému Bohu, které nás činí vinnými. Hřích nás degraduje. Degraduje nás směrem ke zvířatům. Místo toho musíme usilovat o pravé poznání a pochopení Boha a jeho cest, a tak se svým uvědomělým, zbožným chováním vyvíjet do krásné podoby Ježíše, našeho Pána.

Evangelical Times

VOLIT NEBO NEVOLIT? BIBLICKÝ PŘÍSTUP

Alex Kocman

Možná jste už slyšeli tragický příběh, jehož hlavními postavami jsou Každý, Někdo, Kdokoliv a Nikdo. Často se vypráví takto:

Každý byl přesvědčen, že to Někdo udělá. Mohl to udělat Kdokoli, ale neudělal to Nikdo. Někdo se kvůli tomu naštvál, protože to byla práce pro Každého. Každý si myslel, že by to mohl udělat Kdokoliv, ale Nikdo nepochopil, že to nebude dělat Každý. Skončilo to tak, že Každý obvinil Někoho, když Nikdo neudělal to, co mohl udělat Kdokoli.

Americká církev se v takové situaci nachází dnes, kdy se blíží den voleb 2024. Poslední volební cykly nám připomínají, jak zoufale těsné mohou být volební rozdíly ve federálních volbách, kdy několik tisíc hlasů v klíkových volbách může ovlivnit průběh celých voleb. Přesto právě v tomto kontextu se odhaduje, že 41 milionů evangelikálů (zhruba polovina evangelikální populace USA) plánuje neúčastnit se voleb, které se podle všeho zapíší jako jedno z nejpamátnějších, nejdůslednějších a také nejvíce bezprecedentních prezidentských klání v relativně krátké historii naší republiky.

To vše vyvolává zásadní otázku: jaký má být postoj křesťana k občanské vládě? Vypůjčím si z úvah Richarda Niebuhra o kultuře – je křesťanský postoj v opozici vůči vládě a politice? Stojí křesťan a stát ve své podstatě proti sobě v paradoxním dualismu? Proměňuje křesťanství politiku prostřednictvím působení evangelia? Nachází se křesťan nad vládou, bojuje s kulturou a prosazuje Kristovu nadvládu? Nebo snad má být křesťan zcela pohlcen politikou a přizpůsobit se jí tak, aby Boží království našlo svůj výraz v politice a společenském pokroku? Tyto otázky neodhalují pouze naši politickou teologii, ale

také ukazují vrcholy naší antropologie (učení o člověku), soteriologie (učení o spáse) a eschatologie (učení o posledních věcech).

Římanům 13,1–7 je klasickým místem (*locus classicus*) novozákonního učení o státu. Apoštol Pavel v něm nabádá křesťany žijící v srdci říše, aby se pokorně podřídili i pohanské občanské vládě. Tento jednoduchý pokyn, který moderní čtenáři zvyklí na všeobecný občanský mír a vládu práva snadno přijmou za samozřejmost, byl pro prvotní církev klíčový. Koneckonců Kristus byl vzkříšen a usedl na nebeský trůn s veškerou vesmírnou autoritou (Mt 28,18; Ef 1,20–21); z toho lze logicky vyvodit, že věřící, sjednocení s Kristem, již nepodléhá žádné nevěřící lidské hierarchii. Písmo však učí výslovně opak. Máme být podřízeni vládcům (Ř 13,1; srov. Tt 3,1; 1Pt 2,13), přičemž si uvědomujeme, že jejich autoritativní postavení je svrchovaně ustanoveno Bohem (Ř 13,2; srov. J 19,11). Nová smlouva spíše než aby politický řád svrhla, legitimizuje ho a důstojně ho posiluje. Jak pronesl král David: „Kdo člověku vládne spravedlivě, ten, kdo vládne v Boží bázni, je jak jitřní světlo při východu slunce“ (2S 23,3b–4a).

Když Pavel předkládá své stanovisko, vychází přitom z určitých předpokladů, které mají velký význam pro naši současnost. Občanská vláda je „služebník“ nebo „diakon“ (řecky *diakonos*) Boží (Ř 13,4). Jeho povinností je trestat špatné jednání a odměňovat to, co je dobré (v. 3), a to pro dobro těch, kterým vládne, včetně křesťanů (v. 4). Navíc je k tomuto účelu Božím „služebníkem“ (nebo „sluhou“ – řecky *leitúrgos*; stejný kořen slova jako liturgie, znamenající svatou službu). Na rozdíl od cynické analýzy politiky je pro Pavla občanská vláda mnohem víc než jen důsledek pádu nebo prokletí života na východ od Edenu. Jednoduše řečeno, vládnoucí autority jsou těmi, za které se křesťané musí modlit, přimlouvat se za ně a děkovat za ně, aby církev Ježíše Krista mohla žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti (1Tm 2,1–2).

Historický kontext prvního století jen podtrhuje apoštolův postoj. Pavel žil a psal v době Danielovy hrozná čtvrté šelmy (Da 7,7) – říše, jejíž živoucí princip se pohyboval od neutrálního až po naprosté zlo, které vyvrcholilo v Neronově démonické despotii. Přesto se Pavel za těchto hroživých okolností nebál využívat svých práv římského občana (Sk 25,11) a dokonce nabádal Filipské, občany Říma na základě jejich

koloniálního postavení, aby vedli život hodný Kristova evangelia (Fp 1,27). Pavel se zjevně nenechal poskvřnit takovýmto stykem s padlým, rozbitým občanským systémem; spíše než aby se jím poskvřnil, usiloval zjevně o to, aby svou kněžskou svatost přenesl takříkajíc do běžné politické sféry.

Pavův přístup k vládě je důležitý jako vzor pro všechny věřící. Je velkou ironií, že mnozí současní evangelikálové se k politice staví mnohem odtazitéji než apoštol, přestože náš systém ve Spojených státech je díky převaze křesťanského vlivu výrazně spravedlivější než ten římský (i když má své chyby). Přesto je těžké si představit Pavla jako někoho, kdo se od veřejného dění distancuje a je neangažovaný, jak by si to přála většina moderní církve. Zatímco Pavlova služba evangeliu měla přímý vliv na celá města, a to až do té míry, že došlo k hospodářským změnám (Sk 19,21–41), naším velkým cílem často bývá, abychom prostě byli ponecháni sami sobě.

Je třeba poznamenat, že někteří křesťané mají námitky proti politické účasti z důvodu svědomí. Takoví jedinci s oblibou používají vtip Charlese Spugeona: „Ze dvou zel si nevyběř žádný.“ Při pohledu na volební kandidátku, v níž jsou všichni v různé míře představiteli zkaženého nebo přímo protikladného biblického světonázoru, mají právě tito křesťané pocit, že nemohou dát svůj hlas ani těm politikům, kteří se mohou v některých ohledech jevit jako „lepší“. Křesťanský postoj k legitimním otázkám svědomí by měl být trpělivý a plný lásky. Cokoli, co Kristův následovník nemůže udělat ve víře – tedy s čistým svědomím, bez pochybností – je pro něj hříchem (Ř 14,23). Pokud je tedy svědomí nějakého bratra nebo sestry zraňováno spojením s určitým kandidátem nebo politickou institucí, měli bychom se vyvarovat nátlaku, který by ho nebo ji vyzýval k přestoupení.

Zároveň však také platí, že mnozí z těch, kteří se dnes zdržují politické účasti, tak nečiní kvůli citlivému, ale kvůli znečitlivělému svědomí. Namísto toho, aby se snažili (možná až příliš úzkostlivě) zůstat svatí a neposkvřnění světem, jsou tito lidé otupělí vůči mnohačetnému zlu, které je ve společnosti všudypřítomné. V těchto případech mohou duchovně znějící aforismy („Tento svět není domov“) sloužit jako chabá zástěrka hříšné apatie.

Písmo nám ani zdaleka nepředepisuje „zbožnou“ lhostejnost, ale vyzývá nás k věrnému správcovství. Ježíšovo podobenství o hřivnách (Mt 25,14–30) je výstižnou připomínkou toho, že komu je mnoho dáno, od toho je mnoho požadováno. Klameme sami sebe tím, že se spoléháme na Boží milosrdenství, pokud si myslíme, že Pán očekává návratnost pouze té duchovní investice do našich životů, a nikoli také té milostivé investice do nás, pokud jde o svobody, kterým se těšíme jako američtí občané. Náš Pán od nás očekává, že přijmeme všechna jeho požehnání, včetně těch občanských, a budeme je kultivovat pro věčné i časné dobro našich bližních. Sílu jediného hlasovacího lístku v obrovských federálních volbách lze jistě přeceňovat, zvláště vzhledem k dnešním sporným okolnostem, ale neměli bychom podceňovat výsadu, kterou je uplatnění politického vlivu, jakkoli malého.

V roce 2024 bude ve federálních, státních a místních volbách ve hře nemalý počet duchovně významných témat: státem schvalované a financované obětování dětí, chemické a fyzické mrzačení nezletilých, naše imigrační krize a rasistické ideologie ve veřejném vzdělávání. Musíme se vyhnout apokalyptické rétorice nebo vyvolávání strachu, ale zároveň musíme být upřímní a uznat, že nikdy v americké historii se nám nesešlo najednou takové množství jedinečných ekonomických, sociálních a morálních krizí. Ať už se bude politický zápas v roce 2024 vyvíjet jakýmkoli směrem, je nepravděpodobné, že by se historie vlídně ohlížela na americkou církev, která rezignovala na svou prorockou úlohu na tomto bitevním poli, aby mohla zpovzdálí sledovat průběh kulturního konfliktu. V souladu s Písmem mají křesťané svatou povinnost spravovat svá občanská privilegia, a to nikoli tak, aby poskytovali krytí bezbožným politikům, ale aby svůj vliv využili pro dobro druhých. Chovejme se tedy v souladu s Pavlovou výzvou Filipským jako důstojní křesťanští občané. Jak poznamenal státník Edmund Burke: „Nikdo nedělá větší chybu než ten, kdo nedělá nic jen proto, že by mohl udělat příliš málo“.

wwwFOUNDERS.org

NIKÁJSKÝ KONCIL – SPOR O IÓTU

Jaroslav Kernal

Hlavním důvodem, proč císař Konstantin svolal v roce 325 biskupy z celé římské říše do Nikáji, byl spor mezi Ariem a Alexandrem. Alexandr byl od roku 313 do své smrti biskupem v Alexandrii. Jeho předchůdce, Achillas, umožnil knězi Ariovi vrátit se na své místo v Alexandrii. Samotný spor začal, když Alexandr v jednom ze svých kázání někdy v roce 318 zdůraznil jednotu osob v Trojici, což Arius označil za herezi. Řada biskupů zvláště na východě říše se přiklonila na stranu Aria, který zdůrazňoval hierarchii osob v Boží trojici a Otce jako jediného pravého Boha. Tvrdil, že „jestliže Otec zplodil Syna, pak ten, který byl zplozen, měl počátek bytí, a z toho je zřejmé, že byl čas, kdy Syn nebyl. Z toho tedy nutně vyplývá, že on [Syn] měl svou podstatu z něčeho.“

Nikájský koncil měl znesvářené strany usmířit. Diskutovalo se o různých možnostech a způsobech vyjádření vztahu osob v Boží trojici a jeden z návrhů, který padl, bylo použít výraz „*homoiousios*“, což znamená *podobné podstaty* nebo *přirozenosti*. Proti tomu se ostře stavěl Alexandr a spolu s ním také alexandrijský diákon a zanedlouho též nástupce Alexandra Athanasius. Domnívali se, že toto vyjádření by umožnilo ariánům dál vyučovat svoji herezi, přičemž by současně byli kryti tímto nejasným vyjádřením ortodoxního učení.

Nakonec to byl císař Konstantin, který navrhl jiné slovo, velmi podobné tomu předchozímu, přesto však svým významem naprosto jednoznačné – „*homoousios*“ (není v něm prostřední „i“, řec. ióta), které znamená *stejně podstaty* nebo *přirozenosti*. Toto vyjádření bylo nakonec koncilem (kromě asi tří osob) přijato. Nakonec bylo zformulováno vyznání víry, které bylo vyhlášeno za pravověrné s tím, že kdokoliv by toto vyznání víry nepřijímal, budiž *anathema*, proklet.

Celou ariánskou kontroverzi to samozřejmě nevyřešilo. Spor se táhl ještě desítky let. Hlavním obhájcem křesťanské ortodoxie se stal mladý Athanasius, který v postavení alexandrijského biskupa věnoval obhajobě trojičního učení a rovnosti osob celý svůj život. Nemohl

však zabránit rozšíření ariánství na západ říše a za její hranice, kde se učení o Synu, který má svůj počátek, ujalo hlavně mezi germánskými kmeny – dokud nebylo někdy v sedmém či osmém století vymýceno.

K jeho úplné porážce samozřejmě nedošlo nikdy. Dodnes zde máme například Svědky Jehovovy, kteří tuto herezi zastávají a jiné jim podobné skupiny. Aránské učení má celou řadu nuancí a i dnes se objevují učitelé, kteří svými možná jen nedomyšlenými výroky snižují Božství Pána Ježíše Krista.

Učení o Trojici vetkli ve čtvrtém století definitivní podobu teologové z Kappadokie, tzv. kapadočtí otcové, Basil z Cesareje, Řehoř z Nyssy a Řehoř z Nazianzu. Církev se učením o Trojici zabývala znovu na tzv. druhém ekumenickém koncilu, který proběhl v roce 381 v Konstantinopoli (opět byl svolán císařem, Theodosiem I.).

Také v průběhu dalších staletí se křesťané stále znovu snažili objasnit vztahy mezi Otcem, Synem a Duchem svatým, např. Augustin ve svém díle *O Trojici* (vyšlo v r. 2024 česky), nebo o jedenáct století později Jan Kalvín ve své finální podobě *Institucí křesťanského náboženství*, odkud je i následující citát:

V žádném případě nesmíme připustit, že by mezi Otcem a Synem existovala antiteze, jako by se jméno Bůh mohlo vztahovat pouze na toho prvního. Je totiž jisté, že Bůh, který se zjevil Izajášovi, byl jediný pravý Bůh, a přesto Jan prohlašuje, že to byl Kristus (Iz 6; Jan 12,41). Ten, který Izajášovými ústy prohlásil, že má být Židům „kamenem úrazu“, byl jediný Bůh, a přesto Pavel prohlašuje, že to byl Kristus (Iz 8,14; Ř 9,33). Ten, který u Izajáše prohlašuje: „Přede mnou se skloní každé koleno“, je jediný Bůh; Pavel však znovu vysvětluje, že je to Kristus (Iz 45,23; Ř 14,11).

Jakkoliv nejsme schopni jednotu a trojjednost Boha plně pochopit, musíme stále trvat na Kristově Božství a rovnosti osob Boží trojice. S Kristovým Božstvím totiž stojí a padá oběť, která usmířila Boží hněv, a tedy také naše spasení.

DOPORUČUJEME K PŘEČTENÍ

Příprava na manželství: Průvodce pro křesťanské snoubence

Napsal John Piper, vydalo Didasko v roce 2025.

Jedná se o nevelkou knihu (104 stran) známého amerického kazatele, která se, jak je z názvu patrné, zabývá přípravou křesťanů na manželství.

Jako ten, kdo měl možnost připravovat páry, které se chtěly vzít, na manželství, musím tuto knihu opravdu vřele doporučit. Nemyslím, že by znamenala nějakou významnou změnu v mém dosavadním přístupu, ale vidím ji jako vhodný doplněk, který mohu snoubencům dát a doporučit jim její prostudování.

V knize je šest kapitol, které se zabývají několika zásadními věcmi – Piper začíná u komunikace, která je nesmírně důležitá a kde se obvykle nejdříve projevují problémy v manželství. Povzbuzuje snoubence k tomu, aby využili čas zasnub a hodně spolu mluvili. K tomu slouží i první ze dvou dodatků v závěru knihy, který obsahuje seznam více než padesáti otázek ze všech možných oblastí života, které by měli snoubenci přinejmenším prodiskutovat, a ještě lépe nalézt v nich shodu.

Velmi oceňuji druhou kapitolu, která je povzbuzením pro kazatele a všechny, kteří mají co do činění s nastávající svatbou, a která nese název *Nezruinujte se*. Je to naléhavá pobídka k tomu, abychom v církvích nepěstovali předraženou kulturu světa, ale usilovali o prostotu a jednodušeost, která vyplývá z evangelia.

Každá z oněch šesti kapitol v knize staví na evangeliu a vztah Krista a jeho nevěsty bere jako vzor pro křesťanské manželství. Velmi dobře tak autor popisuje, co to znamená, že muž je hlavou ženy, co to znamená vést a co znamená podřizovat se, nebo jak evangelium souvisí se sexuální stránkou manželství. Cílem potom je, což je poslední kapitola knihy, *Manželství žité k Boží slávě*.

I když je kniha určena na prvním místě snoubencům, žádnému manželskému páru neuškodí, ale naopak bude k velkému užitku, když si knihu manželé spolu přečtou.

Jaroslav Kernal

PŘEDPRODEJ

CÍSAŘ A CÍRKEV

Anthony Forsyth

*Biblická studie na téma
vztahu církve a státu*

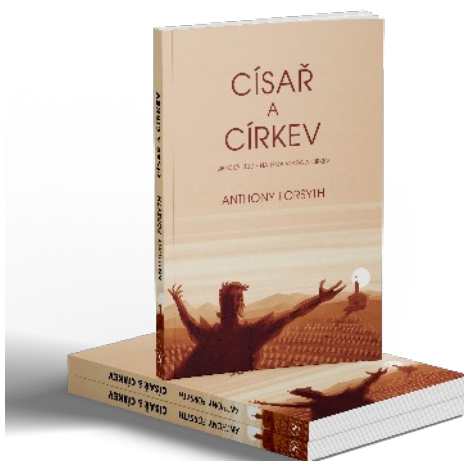
Rozměr a vazba: A5, brož.

Počet stran: 128

Cena: 180,- Kč

Knihu je možné si objednat
v předprodeji **za sníženou
cenu 120,- Kč** (+ poštovné)
přes dárcovský server Do-
nio.cz na adrese:
donio.cz/co-je-cisarovo

Kniha vyjde v červenci.

Když nám vláda nařídí, abychom skákali, máme prostě říct: „Jak vysoko?“

Ve chvíli, kdy se objevil covid-19, vlády po celém světě zavedly různá omezení, lockdowny a další restrikce. Církvím bylo nařízeno, aby zrušily bohoslužby, nebo aby se scházely venku, v rouškách či respirátorech, aby lidé zachovávali nařízené rozestupy, byl zakázán společný zpěv, případně se bohoslužby mohly konat jenom v omezeném počtu lidí. Reakce církví byla neuvěřitelně různorodá.

Ježíš řekl, abychom dali to, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu. **Co přesně ale patří císařovi?**

Dále připravujeme:

Jan Amos Komenský – Nedobytný hrad je Hospodinovo jméno
(převedeno do souč. češtiny)

Jan Hus – O šesti bludech (v souč. češtině)

Jaroslav Kernal – Kazatel: Radost a marnost života

(každodenní zamyšlení na celý rok z knihy Kazatel)

www.eshop.solideogloria.cz

Ⓢ *Spolek Soli Deo Gloria*

www.solideogloria.cz

Praha 2025